

H o d n o t i a c a s p r á v a
koordinátora environmentálnej výchovy a koordinátora Zelenej školy
za školský rok 2016/2017

Cieľom činnosti koordinátora bolo zabezpečiť zakomponovanie environmentálnej výchovy do školských dokumentov, zvýšiť environmentálne myslenie žiakov a zamestnancov školy a preniesť myšlienky do praxe a domáceho prostredia.

V tomto školskom roku škola pokračovala v certifikačnom období Zelenej školy a v máji bola zavŕšená činnosť správou a hodnotiacou kontrolou zo strany realizátora programu. Hodnotiacu kontrolu uskutočnili Katarína Jánošová a Katarína Lepešková ako nezávislí hodnotitelia zo Živice. O dosiahnutých výsledkoch, ako aj činnosti počas certifikačného obdobia 2015-2017 boli žiaci, rodičia a široká verejnosť informovaní prostredníctvom www. stránky školy Aktivity - Projekty- Zelená škola. (Správa je doložená v prílohe).

Okrem aktivít Zelenej školy v snahe o zníženie komunálneho odpadu a zvýšenie povedomia zdravej výživy na škole doznieval projekt Zdravie na tanieri 2016, kde boli zaradené spoločné desiaty, ktoré pripravili žiaci školy pod vedením RNDr. Gálikovej a členov PK biológia-chémia. Environmentálna výchova nie je len vzťah k živej a neživej prírode, antropogénne činitele a ich vplyv, ale aj postoj k sebe samému a svojmu zdraviu. Prihliadajúc na tieto okolnosti, prvky environmentálnej výchovy boli zakomponované do výchovno-vzdelávacích plánov jednotlivých predmetov, ako aj triednych učiteľov a následne do plánu školy. V jednotlivých predmetoch a plánoch triednických hodín boli zaradené témy: Človek a príroda, charakteristika ekosystémov, doprava a cestovanie, chemické látky a procesy v živej a neživej prírode, ekologické dôsledky ťažby a prepravy fosílnych palív, narúšanie biologickej rovnováhy využívaním látok v poľnohospodárstve a priemysle, abiotické činitele a ich zmeny antropogénnou činnosťou, zdroje znečistenia, odpady a typy skládok, typy vlnenia, energie, ochrana životného prostredia, riešenie úloh na matematike a zadanie tém na písomné práce z jazykov s environmentálnou tematikou, zdravie, stres, mutácie, mutagény, výživa a zdravie, životný štýl, zdravý a nezdravý vzťah k svojmu telu, človek správca Zeme.....

Uvážené využívanie prírodného materiálu bolo vštepované žiakom pri tradičných súťažiach v aranžovaní.

Počas školského roka sa žiaci a zamestnanci školy starali o zeleň a čistotu v okolí školy pravidelným zberom odpadkov, kosením a likvidáciou bioodpadu. Žiaci II.B zabezpečili úpravu židovského cintorína v Zlatých Moravciach.

Environmentálna výchova bola zakomponovaná do kurzov a cvičení v prírode, hlavne v treťom ročníku – Kurz ochrany človeka a prírody, ale aj do plánov triednych exkurzií. Environmentálna problematika bola súčasťou posterov biologickej olympiády Vplyv

cesnaku na plesň v rôznych prostrediach (Beniačíková E., V.D) , Vplyv osvetlenia z jednej strany na mladé rastliny žeruchy (Ondrejmišková N., II.B).

V programe Zelená škola nosnou témou bol ODPAD, no žiaci a zamestnanci školy sa venovali aj ostatným oblastiam v snahe o zníženie nákladov na spotrebu vody, energie, zachovanie biodiverzity a ochrany prírody v okolí školy, zelené obstarávanie a úradovanie. Zavedením povinného prezúvania znížila sa prašnosť a tvorba nečistôt v budove školy a zabezpečilo sa predchádzanie ochoreniam. Zakúpením novej kopírky znížilo sa množstvo elektrosmogu a množstvo použitého papiera. Na škole je zavedený nákup veľkoobjemových výrobkov na upratovanie s ohľadom na ekológiu a slovenských výrobcov. Počas celého roka sa dbalo na rýchle odstránenie závad na vodovodnom potrubí, splachovačoch a batériách, aby nedochádzalo k stratám pitnej vody. V snahe o úsporu energie boli zakupované spotrebiče s nízkou energetickou náročnosťou, zakázané používanie výhrevných telies v kabinetoch, kontrolované svietenie v miestnostiach, kde sa nikto nezdržiava, efektívne vetranie.

Počas separovania plastových fliaš prebiehala charitatívna zbierka pre Sabínku zberom plastových uzáverov, ktoré boli doručené rodičom dievčatká cez Simonu Lédlovú z III.A.

Žiaci si počas roka pripomínali významné medzinárodné dni prípravou relácií, príspevkov na nástenky, ako aj akciami. Na Deň Zeme žiaci zorganizovali tradičný Ekoplagát. Svojimi prácami vyjadrili vlastný postoj k problémom dneška a zároveň nabádali pozorovateľov na zamyslenie sa nad svojim konaním.

Počas školského roku sa podarilo zmeniť myslenie žiakov, ako aj zamestnancov školy a prístup k environmentálnej problematike, ale vždy je čo naprávať a pred nami sú ďalšie výzvy, lebo len spoločnou cieľavedomou činnosťou je možné dosiahnuť ďalšie úspechy v záchrane planéty Zem, ktorú máme prepožičanú od ďalšej generácie.

Vyhodnotenie medzinárodného programu Zelená škola

A je tu záver dvojročného certifikačného obdobia medzinárodného programu Zelená škola, v ktorom sme realizovali rôzne aktivity podľa Environmentálneho akčného plánu na tému: ODPAD. Pred nami stojí bilancia, ale aj otázky na zamyslenie. Ako sa nám darilo v napĺňaní akčného plánu? Boli výzvy realizovateľné? Čo sa dá ešte v budúcnosti realizovať?

Program zameraný na zmenu prístupu žiakov a zamestnancov školy k životnému prostrediu. Naša škola počas dvoch certifikačných období 2015/2016 a 2016/2017 pracovala na environmentálnej téme: ODPAD

Cieľom programu bolo zníženie tvorby komunálneho odpadu o 25%, zavedenie separovania odpadu, zvýšenie osvety ohľadom odpadu a jeho typov, ako aj nakladania hlavne s nebezpečným odpadom.

Počas certifikačného obdobia program bol realizovaný za vedenia kolégia z radu žiakov, pedagogických a nepedagogického pracovníka.

V školskom roku 2015/2016 kolégium tvorili:

Žiaci: Zachariášová Hana, Kováčová Ivana, III.A, Molnárová Anna, II.B, Simona Lédlová, Zuzana Majlátová, III.A,

Pedagogickí pracovníci: Jozefína Kováčová, koordinátorka programu, RNDr. Renáta Kunová, PhD., riaditeľka školy, Monika Gáliková, Viera Šedíková, Alena Rakovská, Andrea Holecová

Nepedagogický zamestnanec: Ing. Janka Považanová, hospodárka školy.

V školskom roku 2016/2017

Žiaci: Zachariášová Hana, Kováčová Ivana, IV.A, Simona Lédlová, Zuzana Majlátová, II.A, Andrea Borkovičová, Natália Melišková, Martina Končálová, Eva Medved'ová, II.A, Hana Šegedová I.A .

Pedagogickí pracovníci: Jozefína Kováčová, koordinátorka programu, RNDr. Renáta Kunová, PhD., riaditeľka školy, Monika Gáliková, Viera Šedíková, Alena Rakovská, Andrea Holecová

Nepedagogický zamestnanec: Ing. Janka Považanová, hospodárka školy

Členovia Kolégia sa stretávali na začiatku programu častejšie, nakoľko bolo potrebné zabezpečiť tvorbu dokumentácie, uskutočniť audit , ktorý poukázal na pozitíva a negatíva na našej škole a vytvoril priestor pre environmentálny akčný plán. Kolégium , alebo len niektorí členovia sa stretávali počas celého certifikačného obdobia pri vytyčovaní úloh na ďalšie obdobie, kontrole plnenia EAP a organizovaní, či vyhodnocovaní aktivít. Počas celého certifikačného obdobia bola aktualizovaná nástenka Zelenej školy žiačkami Majlátová, III.A a Šegedová, I.A, ako aj stránka Zelenej školy – zodpovedná uč. Kováčová. Príspevky poskytovali členovia kolégia, ako aj žiaci školy. Do realizácie programu boli okrem členov kolégia zapájaní žiaci a pracovníci školy. Audit v oblasti odpadov bol uskutočnený vo všetkých bodoch , audit v ostatných témach bol uskutočnený v povinnej časti. Žiaci školy pod vedením pedagógov a pomoci nepedagogických zamestnancov zozbierali materiál pomocou pracovných listov a následne v kolégiu bol vypracovaný komplexný audit pre jednotlivé oblasti.

Uskutočnenie auditu:

Odpad – Molnárová, Lédlová, uč. Kováčová, školník, hospodárka

Voda - Šabová, Švarba, Komárovo, II.A, Borkovičová I.A

Energia - Zachariášová, Kováčová, III.A, školník, hospodárka, uč. Rakovská

Doprava a ovzdušie - Hodošiová, II.B, uč. Šedíková, Melišková, I.A

Zeleň a ochrana prírody - Škutová, Kubálová, II.B, uč. Gáliková,

Zelené obstarávanie – Lédlová, Majlátová, hospodárka Považanová

Audit v téme Odpady bol nosným pilierom pre vypracovanie Environmentálneho akčného plánu, pri tvorbe ktorého boli využité konzultácie s konzultantom programu, kde nastali problémy, nakoľko pani Veronika Spáčilová, ktorá bola pridelená našej škole, zo zdravotných problémov sa tejto úlohy nezúčastnila a tak konzultantom sa stala p. Cesnaková. EAP bol schválený 25.5.2016.

Aktivity uskutočnené v rámci certifikačného obdobia sú zachytené na webe školy Aktivity – Projekty- Zelená škola, ako aj priamo na stránke. Okrem týchto aktivít bola počas celého certifikačného obdobia sledovaná tvorba a nakladanie s odpadom v učebniach, chodbách a kontajneroch a vyhodnocované smerovanie k cieľu zníženia komunálneho odpadu.

Hlavný cieľ nášho EAP znel znížiť množstvo komunálneho odpadu o 25%. Množstvo vyprodukovaného komunálneho odpadu v porovnaní s množstvom na začiatku programu sa nám podarilo znížiť o 31%. K dosiahnutiu cieľa nám malo pomôcť uskutočnenie vzdelávacích a praktických aktivít. Počas teoretických aktivít ste sa dozvedeli veľa zaujímavého o typoch, tvorbe a nakladaní s odpadom. Pre pochopenie pojmu odpad bolo vypracovaná power-pointová prezentácia, ako inštrukcia pre triednické hodiny, na paneloch a nástenke Zelenej školy ste sa oboznámili s kategóriami odpadu, ktoré komodity zaradujeme a nezaradujeme k danej kategórii. Učili ste sa navzájom spolupracovať v kolégiu, vyjadrovať svoje názory, vzdelávať spolužiakov prostredníctvom relácií, či prednášky Odpady a nakladanie s nimi, vytvárali ste príspevky pre triedu, či školu. Nemenej prínosné boli praktické výtvy s využitím odpadu pri tvorbe násteniek, pohľadníc, výzdoby na Halloween, aranžovania, ekosystémov, či učebných pomôcok. Zaujímavá a podnetná bola aj výstava ekoplagátov na plote školy, ktorá oslovila nejedného okoloidúceho, zároveň ste sa dozvedeli o názoroch ľudí na problémy s odpadom. O aktivitách ste informovali rodičov príspevkami na stránke školy, a s vašimi výtvormi sa mohli stretnúť počas návštevy školy. Životné prostredie v okolí školy vám nie je ľahostajné, podarilo sa odstrániť niekoľkoročné haldy odpadu v areáli a v ďalšom období ste zabezpečovali čistotu v okolí školy. Počas certifikačného obdobia sa zmenilo vaše myslenie o čom svedčí obsah smetných košov. Pomáhať iným je našou povinnosťou a tak zmocnili ste sa aj tejto výzvy a zberom plastových uzáverov prispievate na dobrú vec – zbierku pre Sabínku.

Svojím postojom sme dali najavo, že problémy dneška nie sú vám ľahostajné a aspoň malou mierou chcete prispieť k zníženiu odpadu, ktorý je zdrojom porúch biologickej rovnováhy na našej planéte Zem.

Čo nám napomohlo splniť cieľ:

Zakúpenie nádob na plasty a zavedenie separovania plastového odpadu a jeho odvoz firmou Waste recykling,a.s., daná firma likvidovala aj vyradené počítače

Monitoring produkcie a nakladania s odpadom

Separovanie papiera v celej škole a zaradenie do zberu papiera

Znižovanie spotreby papiera obojstrannou tlačou po zakúpení novej kopírky

Zavedenie elektronickej komunikácie s rodičmi a elektronickej forma školskej dokumentácie

Zavedenie prezúvania v škole

Likvidácia nebezpečného odpadu firmou Eurotoner,s.r.o.- tonery do kopírky, tlačiarne, batérie
Veľkoobjemový nákup tovaru

Likvidácia bioodpadu – zbytky stravy firmou Zberal

Informovanosť a osвета medzi žiakmi – odpady, typy odpadov, manipulovanie s odpadmi,

likvidácia odpadov, znižovanie tvorby odpadov, vplyv odpadov na životné prostredie

a zdravie človeka prostredníctvom relácií, pútačov, panelu, triednických hodín, akcií - Škola trochu inak, Deň Zeme, Deň bez plastov, Týždeň Zelenej školy.

Zakomponovanie tematiky odpady do školskej dokumentácie

Poukázanie na možnosti využitia odpadu ako sekundárnej suroviny pri tvorbe predmetov, nástenky, ekosystémov, učebných pomôcok a pomôcok bežného života

Snaha a ochota pracovať na programe všetkých žiakov a zamestnancov
Za certifikačné obdobie sme znížili produkciu komunálneho odpadu o 32%, čo umožnilo znížiť používanie 3 kontajneru na odpad a tým zníženie nákladov na likvidáciu odpadu.

Do budúcnosti je potrebné pokračovať v začatom smerovaní a zaradiť triedenie aj ďalších komodít, vytvoriť v škole kompostovisko hlavne na bioodpad z jedálne.

Na záver je potrebné poďakovať všetkým, ktorí pochopili význam programu Zelenej školy a aktívne sa zapájali do pozitívnych zmien v myslení a konaní.

Gratulujeme, Vaša škola získala v záverečnom hodnotení programu Zelená škola certifikát Zelená škola.

Slovný výsledok hodnotenia Vám bude doručený na Vašu emailovú adresu počas leta.

Týmto Vás zároveň pozývame na slávnostnú certifikáciu, ktorá sa bude konať

5. októbra 2017 na Technickej Univerzite vo Zvolene.